

**Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er]
euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam
s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam]
s[ecundu]m Curia[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

D[omi]nica. iiiij. post Trinitatis. Textus eua[n]g. Lu. ca. vi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70429](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70429)

Dñica. iii. post Trini.

eam inueniat eductam de tenebris & pul/ dialis compassio seu tristitia de aliena misse
uerbo peccatorum.

Dñica. iii. post Trinitatis.

Textus euāg. Lu.ca.vi.

e Stote misericordes: sicut et pater vū misericors est Nolite iudi-
care: & nō indicabimini. nolite condemnare: & nō adēna-
bimini. Dūmittite et dūmitemini. Date: & dabit vobis: Mēnsu-
ra bona et fertā & coagitatā et superfluentē: dabūt in finū ve-
strū. Eadē q̄ppe mensura q̄ mē-
si fueritis: remetet vobis. Dicē-
bat aut illis & sūltudinē. Nun-
quid pōt cecus cecū ducere: nō
ne ambo in foneā cadūt: Mon ē
discipulus sup magistrū. Per/
fectus at oīs erit si sit sicut ma/
gister eius. Quid autē vides fe-
sticā in oculo fratris tui: trabē
aut q̄ i oculo tuo est non p̄side-
ras: Aut quō potes dicere fra/
tri tuo: Frater sine ejiciā festi/
cam de oculo tuo. ipse in oculo
tuo trabē nō vides: Hypocrita
ejice primū trabē de oculo tuo:
et tūc spicies vt educas festi/
cam de oculo fratris tui

e Stote misericor-
des zc.) Lu.vi. In pūci cuā
gelio chīs ad monēt oēs fū
deles & spēaliter platos. Et
ptinet tria pūcta: q̄ sunt. Lōis exhortatio.
Exhortatiois rō: & Spēalis admonitio.
Quantū ad primū exhortat chīs oēs
ad dulcē misericordiam: q̄a misericordie opa fuit
de p̄cepto: vt dictrū est feria sc̄da post pri-
mā dominicā quadragesime. Dicit ergo
(Stote misericordes) Et autē misericordia vt
dicit s. Lōo. j. par. q. xxij. z. y. q. xxij. corij

dialis compassio seu tristitia de aliena misse
ria: q̄ si possūt subuenire: p̄pellimur seu
puocamur. Beda: M̄agnū p̄gū pīca
ris. Reddit ei her̄tus nos p̄formes do
er q̄slī qdaz signa sublimis nature n̄ris im
p̄mit aiab. Hec ille, Un̄ subdit̄ sicut pat
vester celest̄ misericors est) Ubi notandūz
est fm s. T̄o. j. par. vbi. s. q̄ in deo nō p̄t
esse ip̄a essentia misericordie vt est. s. passio ap/
petitus sensitiui: cū nō possit tristari v̄l pa-
ti: & p̄sequenter nec p̄pati: h̄ est in eo misericordia
metaphorice: sicut & tra: in qntuz habz ef-
fectū misericordie: q̄ est subuenire misero. Hūc
en ip̄o maxime efficit. Iē est in eo miseri-
cordia v̄i sonat actū voluntar: q̄ volumus
subuenire misero: h̄ nō v̄i sonat actū sensu
alitatis: vt dictus est. Et hec plus in deo
q̄ in hoīe est: nec pōt hō i hoc ei eq̄ri. Un̄
ly sicut: nō equalitatē: h̄ sūltudinē & im/
ratione qndaz importat. Subiūgit autē
modos q̄b̄ primo miseremur. s. nō iudi-
cado seu nō adēnando: & dūmitemdo: & ex/
hibedo. Q̄is en̄ misericordia exhibita primo
est qddā bonū q̄ subleuat miseria ei. Du-
plicit aut exhibet bonū primo. Primo. s.
positiū danda aliquid: puta elynam corpora
lē vel spūalem: & qntū ad h̄ dī: date et da/
bis vobis. Sc̄do negatiue: q̄. s. cessat ab
inserēdo malū. Larere en̄ malo est qddā
bonū. fm P̄bm in li. eth. & similr nō infer-
re malū est bñ fācere: q̄ est facere q̄ q̄ cas-
reat malo. Et h̄ est dupl̄. Primo qntum
ad opus: sicut cū q̄s nō detinet vincū cū
possit: aut nō v̄leasc̄ fūmūriā: & qntū ad h̄
dic̄: dūmitemte et dim̄ t̄tē vob. Et sc̄do
qntum ad cogitatiōz ip̄am: sicut cū q̄s ces-
sat male suspicari de fratre cui suspicando
poterat: inferre dānuz: glāmz famā ei
ap̄o sc̄p̄m demigrādo. Et qntū ad hoc bz
Nolite iudicare & nō zc. D̄ns ergo assīg-
tres species misericordia exhibito proximo: ad
quas oīs misericordia reducitur: fm s. Lōo. j.
parte vbi s. Dicit ergo (Nolite iudicare)
temere de occultis: vel de his que bono &
malo animo fie: i possunt. Ubi aduerteret
dum est q̄ duplex est iudici. Quoddā lar/
ge dictum: quod est omnis vera determina/
tio: eo modo quo dicere p̄ficiūm: q̄ ce-
sus de colore nō iudicat. & h̄ līcīū ē: & de
h̄ nō intēdūm. Alio v̄o q̄d est iudiciū p̄t

Tractatus

II

pale et est iusticie actus: qd. s. d. alio iudicat
mus: an bene vel male actu sit. Et hoc du-
plex est. I. iudicium quod est de se ipso quod vocatur
iudicium iudiciorum: quod licitum est et laudabile:
de quod etiam non curam. Aliud quod est de alio
et est duplex. s. licitum et illicitum. Licitum est du-
plex. s. virile. i. iudicium suspiciosum sine assen-
sione ad obviandum et tolerabile: ut ius
iudicium determinatio de apostoli malis. Illi
licitum autem tripliciter est. s. usurpatum; qd. s. fit
ab eo qui non habet auctoritatem: et puerorum
qd fit contra iusticiam et temerariu: qd ex le-
ibus pcedit signis interpretando intentio
sive iudicando et futuro statu hois: sive sensu
tentando de occultis. Et hoc huius tres gra-
dus. Primum est cu qd ex leibus signis du-
bitat de alicuius bonitate. Secundum cu firmius
ter iudicat et sentit de alicuius malitia. Ter-
tius est qd ulterius pcedit ad condemnandum
ad penam. Est ergo pcam morale. Dicere
multis modis. Primo si iudex ex leibus
signis condemnat aliquem de pena notabilis.
Secundo si qd ex leibus signis firmius credit
aliquem peccare moraliter: ut accedit quod
res est occulta vel in se indifferens: quia fit
inuria. primo: de quod tenet bene sentire: se-
cundus si iudicaret de veniali: quia inuria non
est notabilis. Tertio qd iudicium est in iusta-
de re notabilis. Quarto qd est usurpatum.
Licitum est autem iudicium. Primo qd iudex huius
auctoritatem et iudicat recte summa approbata
prudentia testum: aut ex suspitione violenta
Si autem sit enim probabilis licet indicere pur-
gationem canonica. Secundo licitum est etiam non
iudicari iudicare: id est credere in manifestis
Tertio quod habent probabilitas signa: hoc
enim non est mortale. s. ex probabilitate signis cre-
deret firmiter quod aliquis aliquid mortale omis-
serit: summa Archiep. u. par. ri. iij. ca. viii. Lz
dicat hoc esse cauendum. Est autem probabile
quod videat oibz aut pluribus et maxime
sapientibus. Et his aut oibz aut pluribus
aut principiis: ut patet ex i. Topico. Glide de
his item Tho. ii. h. q. lx. Hic autem loquitur
dicitus de iudicio temerario summa Amb. Non
iudicare namque isto modo est misericordia. Sicut
enim carere malo quod inesset potuit est quod
dam donum. ut patet iij. Phys. ita non inferre
malum cum quis possit: est facere bonum aliis
quod modo: ut dictum est. Horum ergo dominum
nus ne sic iudicemus: maxime cum severitas
te aliena discutiendo. Chrysostomus. Nec facile res
peries quemque neque patrem familiam: neque
claustrale experte erroris huius. Sunt at
hec diabolice tentationes insidiae. Nam qui
seuere discutit alienam: nunquam prius reatu-
um merebitur veniam. Unde sequitur et non ius
dicatio dimini. Sicut enim pius et misericors
permittit peccatorum timore: sic severus et di-
rus adiungit criminibus propriis. Hec illle.
Grego. nisen. Non ergo cum acrimoniam pcam
pcreatis in querentes sententiam. Hec ille. (no-
lite condemnare ut non condemnabimini) Dicit repe-
titur idem summa pdictum Grego. Unde hic est
sermo de condemnatione mortaliter temeraria: non
autem de iudiciali: quod male faceret iudex non
condemnando quem debet condemnare. Repetit
autem bis ne quis credit esse lenem pcam teme-
rarii iudicium quod hominem tangit in honore.
Non est autem existimandus quod proximus non in-
dicat vel condemnat: ipse non sit condemnatus si
male faciat. sed tamen sic dicitur: quod si iudicat teme-
rarius: cu ipm suu iudicium sit pcam per eo ius-
dicabit et condemnabit: quod non esset si non iudi-
casset. Ut hoc tamen sic dicitur: quod non iudicare est misle-
tum: misericordia autem misericordiam psequitur plus
vel minus summa sua misericordia quantitate. (Dicitur)
mittite in iurias ut non inferatis per eis ma-
la quod potestis et dimittet vobis pcam virtutem
Ut et alia infra huius et dimittentemini. s. a pccato
quod vos teneri in futurum: ad cuius remissio
sunt valet misericordia primo exhibita: et a di-
abolo: quod vos per pcam stravit et addidit ser-
uituti: et a deo: quod vos alligauit pene eter-
ne infernali: si non estis prostrati vel separati
purgatorio: aut huius mundi si estis quod est
prostrati: sed non exhibuisti satisfactionem plena-
(Date) scilicet elymas et beneficia fratribus ve-
stris (et dabit vobis) scilicet in presenti gratia et
isolatio a deo: et in futuro vita beatissima. Bed.
Hic dimittere nos in iurias dominus et dare
beneficia iuber: ut et nobis pcam dimittan-
tur: et vita def. eterna. Hec ille.

Dicitur non dixit chrysostomus. Estote potentes
sicut pater vestrum potes est: vel sapientes: ut di-
uines: scilicet misericordes: quod appetitus potest
haber detectionem: iuxta illud p. s. Dejeocisti
eos dum eleuarentur: ut patet etiam in Lucifero:
quod aliquo modo appetit potentiam id est sub-
periuitatem et principatum: et appetitus sa-

Dñica. III. post Trini.

plente inflationē. qz scia inflat. i. Cor. viii. Et dūtū obliuionē. qz succedentibz p̄sp̄ris oblit⁹ ē interptis sui. Genes. xl. Sed misericordia sp̄det celest⁹ regni posse. Tū ch̄s in die iudicij vt patet Dat. xxv. nō dicet. venite poteres. s̄z ve qz potentes estis zc. Isa. v. nec. vēlē rapies. s̄z ve qz sapiētes estis in ocul⁹ v̄is: vt ibidem dī. nec venite diuities; s̄z ve vobis dūtibz qz habetis h̄ solatōem vestram. Dicit aut̄. venite būndicti p̄is mei. i. misericordes. Esuriui em̄ dedisti. zc. Tū dī. vt nos inducerz ad hāc pietatē imp̄slit ea oibz creaturis nobis manifestis. i. sensibili lib. vñ Job. xij. Interroga iuncta. i. cōsidera: et docebit te. s. pietatē. volatilia celi. et indicabit tibi. Loqre terre et rūdebit tibi: et narrabūt pisces mar⁹. Nota primo iuncta. h̄ em̄ patz in elephatibz: qz si vñ ceciderit: alij currit ad subueniendū. et in equabz. qz syna moribz: alie filiū suscipiūt ad nutriendū. et in leonibz: qz parcūt pueris et infinitis animalibz: nisi magna fame vigeant. Nota secunda in volatilibz celi. vt patz in eisontibz qz san Ambro. in hexame. parētes suos senes collocat̄ in nido ac nutriunt. Et in aquila qz sola p̄dā n̄ comedit s̄z p̄ se q̄ntibz se auibz dimittit. et in coibz qz auis sic dī arabice. et filiū aqle ab ea relectū. ejus in vñ e nido qn̄ tres habuerit p̄p̄ laborē pascēdi) nutriendū suscipit. Nota tertio terra. Amb. Noli es deo in sensibili elemēto qd̄ fruct⁹ q̄s affert nō suis v̄ibz vendicarz tuis ministrat obsequijs. Tu ho sol⁹ fruct⁹ illi⁹ in uadis et tibi zcludis. Et idē ē d̄ alijs coribz simplicibz maxime celo. Nota vltio pisces: vt patz in delphinijs: qz boies mor tuos deferut ad lit⁹: et in conchis qz cum sp̄ sint clause: qdam pisces ei⁹ defert aliumē tum: quod eis ad suam p̄sentia aperte fert et recedit.

Quantū ad secundū tangit̄ rō q̄re vel bēm⁹ primo misserit̄: p̄cipue q̄ntū ad dare bēficia: et non irrogare actualis mala. qz s. misericordia apud deum magnā obtinet remuneratōne. Pro qz secundū ē qz supra dñs est horat⁹ ad remittedū iurias ini micis. et dandū elynas paupibz. Iste er⁹ go dicūt nobis retribuere inc̄ptū sunt cā to et pēa. Et fm̄ qz q̄sc̄ se habuit in opē

vel quia eō p̄ meritis nobis retribuitur: quia sunt causa sine qua nō. sicut agna. s̄t causa qz ignis comburat. Retribuunt aut̄ em nobis multiplicia bona. p̄ talibz ogibus. Dicif ergo (Mensurā bonā) qz ad bona fortune et coagitatā) id ē concussam vē plus capiat: quo ad bona nature:puta sa nitatem et h̄mōi. (et confertam). i. nō rāvilem s̄z cumulatā: qz ad bona ḡre (et superflua) magnifice cumulatā. qz ad bona ḡle (dabant) pauges et inimici (in sinum v̄m) tanqz retribuentibz pro eo qd̄ exhibuistis eis. Vēl p̄ hec omnia significat qz pro dīctis operibus domin⁹ retribuet nobis ī beatitudine aliquid digni⁹ qz fuerint ipa nostra opera ex se. sicut mensura conferat aliquid plus est qz bona. i. legitima tm̄. Bēta. Sicut si farinā sine pareitate mēsurare vellez et cōferres et coagitates: et superflunderes abunde. sic dñs mensurā magnā et superfluentē dabit in sinū v̄z. Hec ille. Et p̄ sinum intellige intellectū. in quo si scipiet subiective felicitas: cum sit visio. et voluntate: in qua suscipiet ipsa consolatio immēta consequens visione. et ipsam essentiā animē: in qua suscipiet es̄ sentia gratiae consumata. que gratia canabit in mente lumen glorie quod facit viderē. et in voluntate charitatē que facit amare: delectari: et frui. (Eadem quippe mensura qua mēsi fueritis) in bene ope rando vel peccādo: vt ait Bēda (remetit vobis) p̄mū aut pena. Theo. Interrogabit aut̄ alijs fortassis subtilit⁹. Si em̄ superfluentē reddit⁹ quō eadem ē mensura: Ad quod dicim⁹ qz nō dixit: in tanta mēsura remetit vobis: sed in eadē. Qui em̄ bene fecerit: bene fiet ei. quod est remetit eadem mensura. Sed superfluentē mensurā dicit. quia millies bene fiet ei. Sic est et in iudicando. Qui enim iudicat: et deinde iudicatur accipit eandē mēsuram. Scđz ho qz ad pl̄ dyndicat qz sibi silem iudicavit: fm̄ ho superfluentē est mensura. Hec ille. Potest dici etiam qz est eadē mensura: non fm̄ quantitatē sed fm̄ p̄portionē. quia maiorū merito mai⁹ redde tur p̄mū: et minorū minus. et sic de peccāto et pēa. Et fm̄ qz q̄sc̄ se habuit in opē

Tractatus

II

rando: se habebit etia pportionabiliter
in recipiendo, et hec videt esse intentio theo.
Sed n. à q̄ essentiali p̄mū pportiona-
bilis meritis, i. opib⁹ bonis nō fm̄ se inq̄
tū opa sunt: qz nō merent illū p̄mū: b̄z h̄
eoz radicē q̄ sunt merita. i. charitatem et
gram. Sz pena pportionabilis demeritis
pm̄ se, qz l̄ opus nost̄ fm̄. Nō mereat
p̄mū illud: in mereat pena. Eth. > loquen-
do de pena sensus. Penna em̄ dāmī cum
sit p̄uatio visionis dei cōmensurat vissio
qui debebat, et cōsequēt̄ gratie qua q̄s
meruerat visionem.

clpue habent frequentē maiores occasiōes
iudicādi q̄ alij. sive qz plura vident et sci-
unt, sive qz videat naturalis inclinatio re-
ctoris suspicari de malis ad obviandum.
Hō ponit speciali monito platoꝝ et oim q̄
habet alios diriger et iudicare. cū dicit.
(Dīc, bat aut illis). s. aplis. qz vt dī Ciril
lus futuri erat mūdi doctores (z silicrūdī
nē) q̄ mēli intelligerēt quō de alijs iudi-
carēt: z vt eos iduceret spealꝝ q̄ alij ad
remittēdas iniurias: z elynas dādas: que
duo potissime ad superiores prinēt (Num.
qd pōt cec⁹ cecū ducere) q̄li dicat. Hoc si

Doralt sciendū est q ad opa pietatis
triplici p̄misio inducimur. sed cōriss⁹ tan-
git maximū q̄si arguēs a fortiori. Primiū
est tempore quo ad multiplicatōem tem-
paliū. P̄rouer. iii. Honora deum de tua
suba z̄. Cū frēs cu iusdā monasterij cui
dā sc̄tō patri: ut legis in viris patr̄ qrelā
facerent q monasteriū olim abūdās esset
tenye: dixit. In hoc monasterio s̄tuez
runt esse duo frēs socij. si date z vadibut
z vos expulstis frēm date, z frater oabis
indignat? abscessit. Secundū est spūale qd̄
sistit in pctō z remissiōe. Eccl. iij. Eleo-
syna paugis nō erit i obliuioe, z sicut i se-
reno glacies soluent petā tua. Scđo in g-
tie collatione. ii. Coz. ix. Qui seminar in
būdīctōib⁹ de būdīctōib⁹ z metet. s. grāz
in presenti et glāam in futuro. Tertiū in
gratia conseruatiōe. Eccl. xix. Eleosyn-
na grām hois quasi pupillā conseruabit
Tertiū est celestiale: qd̄ h̄ tangit: cū dicit
Pensurā bonam z̄. Quidā em dant
pā. p̄ib⁹ partē supfluorū. Quidā p̄o oia
lungua. de q̄d̄ Ll. xiiij. Qui habet p̄o oia
tunicas z̄. Quidā dant partē māz̄rem:
vt Martin⁹: q̄ dedit mediā necessariam
chlamydē. Quidā p̄o omnia necessaria.
sc̄z ad decentiā. de quib⁹ Dat. xix. Ecce
nos reliquias oia z̄. Primi habent mēu-
ra bona nisi duri fuerint in necessitate ex-
tremā v̄l v̄gēte. Cid̄ ferta. Tertiū co-
agitata. Quarti supfluēt: q̄ fm q̄ mē-
surat in dādo: de⁹ mēsurat in retribuēdo.
ne suo pīculo facere nō p̄rest. Si enīz vt
dicit Ehrb. pīculosū est cēco cēcū habet
re duce. mīlo pīculosī⁹ ē cēcū yelle ēē. ou-
cez ceci. (Nōne abo i fōuea cadūt: q̄i di-
sc̄ni si forte raro z̄ i pauciorib⁹. Ita at
filtrudo adaptat ad p̄missa q̄drupiciter.
Primo fm Ll. adaptat p̄lati⁹ q̄ ad p̄
tutes p̄ficiēs intellectu: puta sapientiam z
prudentiā. Non em sufficit eis eleosynaz
dare z iurias remittere: s̄z optet eos dū
ces esse z̄ alios ad hoc inducere. Non ergo
debent esse ceci: q̄ nō possent alios do-
cere q̄ nesciunt. Vñ subcas. (Nō ē discipu-
lus sūg magistri). i. doctio; in gro. Est at
sciendū q̄ ois ho est discipul⁹ dei docto-
rius interius infundēdo lumē nature intelle-
ctus z̄ fortādo illō iet docentis exteri-
p̄ sensibiles creaturas. Discipul⁹ ḡatius
ius hois si pl⁹ capiat q̄ su⁹ m̄gr. Is non
cōpetit ei incēti discipul⁹ eius est. sed in
quantum discipulus dei est. z tunc effi-
c̄t actu v̄l potēcia magister sui m̄gr. Ill
tūma ergo pfectio ad quam p̄t ventre de
scipul⁹ hois ve sic. ē ve sciat q̄ sc̄i su⁹ ma-
gister. q̄ ista sc̄ia p̄t ab eo p̄cipere. z q̄p̄t
mū sic p̄cipit definit esse discipul⁹. et sic cō-
magister respectu alio p̄. Ideo subditur.
(Perfect⁹ aut ois erit discipul⁹). s. vi sic:
(si sit sicut in m̄gr. i). si nouit ea z̄ eo mō
q̄ z̄ quō nouit su⁹ m̄gr. Scđo adaptat fz
Theo. q̄ ad ois ye nō iudicet. p̄cipue cu-
lunt in simili vicio. z specialit q̄ ad platos
q̄ specialiter est iudicare: Ait g. Si tu

**Quatuor ad tertium sciendū est q̄ deus aliū indicat & ipse in eisdē peccas: nonne
vult magis reddere cāz quare debem⁹ mi assimilatis eoco cecū ducet⁹: Quō ei ille a
sercordia exhibere primo q̄stū ad p̄maz te duces ad bonū: cū et tu peccas. Nō est
misericordie sp̄z. Szq̄ plati & sūgiōres p̄ discipul⁹ sup̄ magist̄. Si tu peccas qui**

Dnica. IIII. post Trini.

te magistri et ducorū putas; ubi erit q̄ a te
disciplinat et ducis? Hec ille. Tertio adi-
patur sibi eundem q̄ ad dare elemosynā: et
inuriā dimittēdā: ut s. aliquid inferēt iniu-
rias nō p̄dam⁹ oculū p̄ impatiētā. vel ali-
q̄ p̄ferēt elynam: uō p̄damus p̄ auaricia: et
alioq̄ nō poterim⁹ vicia eorum curare cum
nostra mēs sit viciata. Et subdit: Nō di-
scipulus tē, q̄ si diceret: Si ch̄is magister
noluit vlcisci: sed paci: q̄re vlcisci vis tu q̄
discipulus es? Et si ipse voluit largiri: tua
p̄fectoria erit: si et tu talis fueris ut ille fuit.
Quarto sibi Aug. adaprat ad mēlurā de
q̄ sibi p̄cesserat. Aut em: vel id oī subiūtūt:
nō pot cec⁹ cecuz ducere: ut nō speraret a
leuitis accepturos mensurā illā de q̄ dixit.
Dabit in sinu ym. q̄r. s. decimas dabant
eis: q̄s cecos dixit: q̄ euāgeliz⁹ nō teneret
ut illā remunerationē p̄ discipulos dñi pos-
ti⁹ plebs inciperet sā sperare. Quos imi-
tatores suos volēs offendere: addidit: Non
est discipul⁹ supra magistrum. Hec ille. In-
ducit aut rursus dñs alia silitudinē cōtra
iudicātes temere: sive sibi plati: sive alijs:
q̄n̄ ipli grauiorib⁹ sunt crimib⁹ irretiti: cuj⁹
dicit (Quid aut). i. q̄re (vides) i. videre co-
naris (festucā). i. leue p̄tem p̄paratione ad
maius. Scindūt p̄o yenialia p̄parant
festuce. Primo sibi glof. q̄r oculū mentis
prurbant. sed nō opprūmunt ut mortale. Se
cūdo ppter sui leuitatē. vñ yenialia dicūt
tur modica. Eccl. xix. Qui spernit modis-
ca paulatim decidet. Tertio ppter sui mul-
titudine. vñ et dicū arena. Aug. Utasti
grādia: vide ne obuaris arena. Dicūt
lia p̄o ppter oppositas rōnes dicunt tra-
bes (in oculo). i. in volūtate (fratr; tul) que
temere iudicas (trabem aut). i. maius pecu-
catū (que in oculo tuo est nō consideras)
Hec em magna est stulticia. Si enim tibi
displaceat petim⁹: debet tibi magis displace-
re maius q̄ min⁹: et tuū magis q̄ alienū.
(Aut quo potes sine p̄fusionē et rubore (di-
cere fratri tuo: Frater sine enīa festucam
de oculo tuo: et ipse in oculo tuo trabem
nō vides). i. non videre fingis. Tales sibi
Theo. sunt hypocrite q̄ cōteret rep̄hēdunt
aliena petā ut iusti videant. Und⁹ sequit⁹:
(Hypocrita erue p̄mū trabē de oculo tuo
et iuc p̄spicies) sine p̄fusionē ppter p̄cie (vt

educas festucā de oculo fratr; tul) Basile
us: Videat reuera incognitio lūppsi⁹ grā-
uissimū oīm. Necq̄ em solū ocul⁹ exteri⁹
ra videns sug se vilū nō vrit⁹: sed p̄e noī
ster intellect⁹ cū alienū velocit̄ p̄cedat pec-
catū: lēntus est erga p̄prior⁹ p̄ceptionē dei-
fectū. Hec ille.

Moraliter in hac parte ch̄is ostendit
Primo quāt̄ debet esse prelati. quia de-
bent oculos habere: Pro q̄ nota p̄ in ce-
lo oēs sunt vidētes: et nullus indiget istru-
ctore. Hierem. xxxi. Nō docebit ultra vir
proximū lūm. In inferno aut oēs sunt occi-
tio. Ideoq̄ ceciderūt in fouē. i. penaz abys-
sum. Elai. xxiiij. Formido fouea et laque⁹
sug te qui habitator es terre. s. infernalis.
In p̄senti aut q̄dam sunt ceci. s. subditi et
illiterati: et quidā videntes. i. prelati q̄ de-
bent duos oculos splendētes habere. i. vī-
tam et doctrinā. Sed si ipsi sint ceci: ambo
in foliē cadunt. Et peius est ceco du-
ci a ceco q̄z carere ducōte: q̄r si caret eo: tē-
rat viam baculo. s. nature instinctu. Bre-
go. Lū pastor p̄ abr̄ p̄ta graditur: necesse
est ut ad precipitū grec sequat⁹. Nota. q̄.
Reg. v. quo Jēbus ei posuerit cecos et clau-
dos sug murz bierlem: in derisum David
dicit: Nulli abstuleris cecos et claudos:
nō ingredieris hic. Id est nūsi auferant p̄
lati ignorātes et viciōsi qui sunt p̄stituti in
culmine: nō pot ch̄is dominari in ecclesia.
Et secundo q̄les debent esse subditi: q̄a
debent esse prelatis reuerentes et obedien-
tes: quod notatur cum dicit: Non est di-
scipulus sup̄ magistrū Et hoc etiā si plati
sunt mali: quod Chr̄st. sup̄ Barth. ostē-
dit dicens: Homines ab initio creati sunt
pter se: postea aurez sacerdotes ordinati
propt̄ re: ergo natura ipsor̄ est: ordina-
tio autē eoī nostra. Si bene vixerint eoī
rum est lucru: si bene docuerint nostrā. Ac
cipite ergo quod vestrū est. Frequenter de
bonīe mālo p̄cedit doctrina bona. Ecce
enīm vilis terra p̄ciosum auruz p̄ducit.
Annquid ppter terram vilēm p̄ciosuz aut̄
rum contemnit⁹. Sed aut̄ eligitur et terḡ
ra relinquit⁹. Nam et apibus herbe ne-
cessarie nō sunt: sed flores herbarū. Flores
autem colligunt et herbas relinquunt⁹.